

עפ"ת 32480/06/15 - יוסף ברוך נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

8 בספטמבר 2015

עפ"ת 32480-06-15 ברוך (אסיר) נ' מדינת ישראל ואח'

תיק חיצוני: 504845/2014

בפני כבוד השופטת רותית בש

המערער יוסף ברוך (אסיר)

נגד

המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

1. לפני ערעור על גזר הדין מיום 10.5.15 (להלן: "גזר הדין"), שניתן בבית משפט השלום לתעבורה בחיפה בתיק פל"א 4294-03-15 ע"י ס' הנשיא, כב' השופט גיל קרזבום (להלן: "בית משפט קמא"). המערער הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום, בביצוע עבירות ביום 15.3.15 - עבירה של נהיגה בזמן פסילה, עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת התעבורה"), עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף מעל שישה חודשים, עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה, עבירה של נהיגה ללא רישיון רכב תקף מעל שישה חודשים, עבירה לפי סעיף 2 לפקודת התעבורה ועבירה של שימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, עבירה לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970. המערער צירף תיק נוסף, הודה בעובדות כתב האישום בו והורשע בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף מעל 6 חודשים, נהיגה ללא רישיון רכב תקף מעל שישה חודשים ונהיגה ללא פוליסת ביטוח, עבירות שבוצעו ביום 16.11.14.

2. בית משפט קמא הטיל על המערער עונש של פסילה מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 30 חודשים בפועל, תוך שהפעיל את עונש הפסילה על תנאי שהוטל על המערער בתאריך 10.02.15 בתיק 265-06-14 למשך 6 חודשים במצטבר לפסילה שהוטלה, כאמור לעיל, וכן הושתו על המערער העונשים הבאים: פסילה מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 10 חודשים על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר והתנאי הוא שהמערער לא יעבור אותה/ן עבירה/ות שעליה/ן הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה לפקודת התעבורה ויורשע בגינה החל מיום מאסרו, מאסר על תנאי לתקופה של 8 חודשים שלא יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו עבירות של נהיגה בפסילה בניגוד לסעיף 67 לפקודת התעבורה ו/או נהיגה ללא רישיון נהיגה בניגוד לס' 10א לפקודת התעבורה וכן עונש של מאסר בפועל למשך 7 חודשים, תוך הפעלת עונש המאסר על תנאי שהוטל על המערער בתאריך 10.02.15 בתיק 265-06-14 (תעבורה חיפה) למשך 8 חודשים במצטבר למאסר שהוטל בתיק זה.

גזר הדין

3. לאחר ששקל את טיעוני ב"כ הצדדים כמו גם את דברי המערער בפניו, ציין בית משפט קמא, לחומרה, כי המערער נוהג משנת 1970 ולחובתו 67 ההרשעות קודמות, בין היתר הורשע בעבירות שעניינן- נהיגה ללא רישיון נהיגה, רמזור אדום, מהירות, טלפון, פקיעת רישיון נהיגה מעל 6 חודשים, נהיגה משמאל לקו הפרדה רצוף, אי ציות להוראות שוטר ועוד. בית משפט קמא הוסיף וציין, כי המערער הורשע בהליך שבפניו בגין שני כתבי אישום דומים, שעניינם עבירות חמורות של נהיגה בפסילה, ופקיעת רישיון נהיגה ורכב מעל 6 חודשים. בית משפט קמא הטעים, כי יש בביצוע העבירות כדי ללמד על מסוכנותו של המערער ועל זלזול בהחלטות בית המשפט ובהוראות החוק, תוך שסבר, כי חומרה נוספת יש לייחס לעובדה שהמערער נהג בפסילה חרף קיומו של מאסר על תנאי בר הפעלה למשך 8 חודשים שהוטל עליו חודש קודם לכן, בעוד המערער ממתיק לריצוי עונש מאסר בעבודות שרות. בית משפט קמא קבע, כי המערער "נוהג" ככל העולה על רוחו, מזלזל באופן מופגן בהחלטות בית המשפט ומוכיח בהתנהגותו כי אינו מנצל הזדמנויות שניתנו לו בעבר, חוזר ונוהג בזמן פסילה ומבצע עבירות תעבורה חמורות וכן הדגיש, כי רק במזל לא הסתיימה נהיגתו של המערער באסון.

4. לאור חומרת העבירות, האינטרס הציבורי שנפגע, הערך החברתי עליו יש להגן (שמירה על ציבור המשתמשים בדרך והצורך לקיים החלטות בית משפט), נסיבות ביצוע העבירות (נהיגה בזמן פסילה שהוטלה עליו במספר תיקים, ללא רישיון נהיגה תקף שתוקפו פקע בשנת 2000 וללא רישיון רכב תקף) והפסיקה הנהוגה, הטעים בית משפט קמא, כי מתחם העונש ההולם ביחס לכל אחד מהתיקים צריך לכלול מאסר בפועל של עד 14 חודשים (בין מע"ת ל-14 חודשי מאסר בפועל), פסילה בפועל שלא תפחת מ- 14 חודשים ולא תעלה על 30 חודשים וקנס כספי משמעותי. בית משפט קמא ציין, כי לאור העובדה שמדובר במעשים זהים, יש להשית על המערער עונש כולל בגין שני התיקים.

5. במסגרת הנסיבות לקולא, התחשב בית משפט קמא בגזר הדין בלקיחת האחריות של המערער, בהודאתו המידית, בנסיבותיו האישיות, במצבו הבריאותי, כפי שעולה מטיעוני ההגנה כמו גם מהמסמכים הרפואיים שצורפו, בהשלכות שתהייה למאסר ארוך על מצבו הרפואי של המערער, על ילדיו ועל אשתו, וכן בעובדה שמדובר במאסרו הראשון של המערער ובאפשרות שלמאסר יתווספו גם 5 חודשי המאסר בעבודות שרות שהוטלו עליו בתיק 14-06-265, כמו גם בתקופה בה היה עצור המערער מאחורי סורג ובריש בשני התיקים ובתקופת מעצר הבית המלא בו היה נתון בתיק המצורף. באשר לעתירת המערער לחפוף את המאסר המותנה המופעל עם עונש המאסר בפועל, סבר בית משפט קמא, כי לא מתקיימים נימוקים המצדיקים זאת, בפרט לאור חומרת העבירות והעובדה שהמערער ביצע את העבירות נשוא התיק העיקרי כחודש לאחר גזירת המאסר על תנאי. לאור נסיבותיו האישיות של הנאשם ושליחתו הצפויה למאסר, חרג בית משפט קמא ממתחם העונש ההולם בכל הנוגע לרכיב הקנס ונמנע מהטלתו על המערער.

נימוקי הערעור

6. בפתח נימוקי הערעור מבקש המערער כי בית המשפט יקל בעונשו. המערער מציין את נסיבותיו האישיות, לפיהן הוא חולה ונכה ב- 100% ומתקיים מקצבת נכות של המוסד לביטוח לאומי. המערער מציין עוד את הקושי הרב שבשהייה בין כותלי בית הסוהר במשך תקופה של כ- 15 חודשים. המערער מדגיש, כי היום שלא כבעבר, הבין בדרך הקשה את חומרת העבירות בהן הורשע, הפנים את הלקח ומביע צער וחרטה עמוקים.
7. המערער טוען, כי בשנת 2010 עבר ניתוח ראש קשה ולפני כארבעה חודשים עבר ניתוח נוסף במערכת הבלעיה. המערער מדגיש, כי הוא חולה ומותש ומשפחתו בהתמוטטות כלכלית ומשפחתית. בנקודה זו מטעים המערער, כי גם אשתו חולה מאד ומתקיימת אף היא מקצבה של המוסד לביטוח לאומי. המערער מבקש, כי בית המשפט יתן לו הזדמנות לחזור למסלול חיים נורמלי ולהציל את משפחתו.
8. ב"כ המערער השלימה בכתב את נימוקי הערעור, זאת לאחר שמונתה לייצג את המערער בתיק זה מטעם הסנגוריה הציבורית. נטען, כי מצבו הרפואי של המערער הינו בכי רע וכי הוא סובל ממוגבלות נוירולוגית ולאחרונה אף עבר ניתוח מורכב נוסף לאור קושי בבליעת מוצקים. המערער מוכר כנכה ע"י המל"ל בשיעור של 69% ונקבעה לו דרגת אי כושר צמיתה בשיעור של 100%.
9. עוד נטען, כי המערער בן 64 וללא כל עבר פלילי וכי עברו התעבורתי הכולל 67 הרשעות אינו מכביד, זאת נוכח העובדה שהמערער נוהג 45 שנה, לרבות כנהג מונית, ובהינתן היות 20 הרשעות בגין ברירות קנס.
10. כן נטען, כי המערער לא הצליח לחדש את רישיון הנהיגה בשל מצבו הכלכלי הקשה ביותר וכי לא מדובר בנהג מסוכן שרישיונו נפסל בשל מסוכנותו למשתמשים בדרך כי אם מפאת מצב כלכלי.
11. עוד נטען, כי טעה בימ"ש קמא עת שקבע, כי לא מתקיימות נסיבות המצדיקות הפעלת עונש המאסר על תנאי בחופף לעונש המאסר בפועל וכי עונש המאסר על תנאי שהופעל הינו ארוך ואינו בפרופורציה לעבירות שביצע המערער. הוטעם, כי מצבו הרפואי של המערער מהווה טעם מיוחד להפעלת המאסר על תנאי בחופף.
12. לסיכום, נוכח האמור לעיל, ובהינתן העובדה שהמערער מרצה לראשונה בחייו עונש של מאסר, עותר המערער, כי בית המשפט יקבל הערעור ויורה על הקלה בעונשו בדרך של החפפת עונש המאסר בפועל עם עונש המאסר על תנאי שהופעל.

טיעוני ב"כ הצדדים בדיון

13. ב"כ המערער חזרה בדיון בפני היום על האמור בהודעת הערעור, תוך שהוסיפה וטענה, כי אשת

המערער נכה וסובלת מבעיות נפשיות וכן מתקשה לתפקד כשהמערער אינו בבית, דבר המקשה על כל המשפחה. בנקודה זו יצוין, כי אשת המערער נכחה בדיון בפניי וביקשה להקל בדינו של המערער, תוך שציינה כי היא חולה וזקוקה לעזרת המערער בבית.

עוד טענה ב"כ המערער, כי המערער בן 64 ומצוי לראשונה בחייו מאחורי סורג ובריח, דבר המקשה עליו מאוד וגורם לו לסבל רב. ב"כ המערער הטעימה, כי מצבו הרפואי של המערער קשה וטענה כי יתכן שמצבו הנוירולוגי השפיע על שיקול דעתו. לפיכך, ונוכח העובדה שרישיון הנהיגה של המערער לא חודש מפאת מצבו הכלכלי, עתרה ב"כ המערער, כי בית המשפט יורה בדבר חפיפה ולו חלקית של עונש המאסר על תנאי, אשר הופעל בגזר הדין, זאת לעונש המאסר בפועל שהושת. המערער טען בדיון בפניי בדבר סבלו הנורא בבית הכלא ובדבר סבלה של משפחתו וביקש רחמים ולשקם את חייו כאזרח שומר חוק. המערער הדגיש, כי היה נתון במעצר בית תקופה של 5 חודשים וביקש להתחשב בו על רקע האמור לעיל ובהינתן נסיבות חייו הקשות.

14. ב"כ המשיבה טען, מנגד, כי העונש שהושת על המערער על ידי בית משפט קמא אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת וכי עסקין בשני אירועים נפרדים, אשר בגין כל אחד מהם בנפרד יכול היה בית משפט קמא לגזור על המערער עונש של מאסר בפועל בן 7 חודשים. ב"כ המשיבה ציין, כי המערער ביצע את העבירות שבפנינו חודש ימים בלבד לאחר שהושת עליו עונש הפסילה בגזר דין קודם ותוך שהמתין לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות, אשר הושת עליו בגזר הדין הקודם הנ"ל.

ב"כ המשיבה הטעים, כי המערער זלזל באופן בוטה ומתמשך בהחלטות בתי המשפט השונים וברשויות האכיפה. עוד הדגיש ב"כ המשיבה את עברו התעבורתי המכביד של המערער וציין, כי בית משפט קמא התחשב בנסיבותיו האישיות של המערער עת שגזר את דינו. ב"כ המשיבה הבהיר, כי יש להורות על הפעלת עונש המאסר על תנאי במצטבר לעונש המאסר בפועל, כל שכן בנסיבות המקרה דנן.

לפיכך, ביקש ב"כ המשיבה לדחות את ערעורו של המערער.

דין והכרעה

15. ערעור זה שבפניי מופנה כלפי רכיב המאסר בפועל, שהושת בגזר הדין, תוך הפעלת עונש המאסר על תנאי בן ה-8 חודשים במצטבר לעונש המאסר בפועל בן ה-7 חודשים.

המערער הורשע בפני בית משפט קמא, על פי הודאתו, בביצוע עבירות תעבורה חמורות שעניינן - נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף מעל 6 חודשים נהיגה ללא רישיון רכב תקף מעל 6 חודשים ושימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, כל זאת במסגרת שני אירועים שונים. ודוק, המערער ביצע את העבירות הנ"ל הן ביום 16.11.14, כאמור בעובדות כתב האישום בתיק שצורף לתיק בפני בית משפט קמא, והן ביום 15.3.15, כאמור בעובדות כתב האישום בתיק העיקרי שנדון בפני בית משפט קמא. זאת ועוד, במסגרת האירוע שאירע ביום 15.3.15, נהג המערער בזמן פסילה, ותוך ביצוע העבירות הנלוות הנ"ל, זאת כחודש ימים בלבד לאחר שהושת על המערער עונש הפסילה, כמו גם עונש המאסר על תנאי בן ה-8 חודשים, אשר הופעל במסגרת גזר

הדין. לא זו אף זו, המערער ביצע את העבירות הנ"ל עת שהמתין לתחילת ריצוי עונש של מאסר בדרך של עבודות שירות, אשר הושת עליו בתיק הקודם, בצד רכיבי הענישה הנ"ל.

16. ב"כ המערער ביקשה לראות את המערער כמי שלא הצליח לחדש את רישיון הנהיגה שלו בעטיים של קשיים כלכליים. דא עקא, שעסקין במערער אשר נהג בשני אירועים שונים, בהיותו נתון בפסילה, אשר הושתה עליו במסגרת גזרי דין, שניתנו בבתי משפט לתעבורה.

כב' השופט לוי ברע"פ 6115/06 **מדינת ישראל נ' אבו-לבן** (פסקה 5) קבע בעניין חומרת הנהיגה בזמן פסילה, כי:

"נדמה כי אין צורך להרחיב אודות החומרה הכרוכה בנהיגה בזמן פסילה. בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור - נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית-המשפט; הוא מוכיח, כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב...".

17. כוחם של הדברים הנ"ל יפה בענייננו ביתר שאת, זאת בהינתן עברו התעבורתי המכביד של המערער. ודוק, עיון בגיליון המרשם התעבורתי של המערער, אשר הוצג לעיוני, מלמד כי לחובת המערער 60 הרשעות תעבורה קודמות, לרבות הרשעות בגין עבירות תעבורה חמורות (חציית כביש כשברמזור אור אדום, אי ציות להוראות שוטר, נהיגה ללא רישיון נהיגה (תוקף רישיון הנהיגה פקע לפני יותר מ- 6 חודשים), נהיגה משמאל לקו הפרדה רצוף ועוד).

18. מן הראוי לבכר במקרה שבפנינו את אינטרס הציבור על פני אינטרס המערער ונסיבותיו האישיות, זאת בהינתן חומרת העבירות בהן הורשע המערער בפני בית משפט קמא, כמו גם התנהלותו, כאמור לעיל, ועברו התעבורתי המכביד, מה גם שהמערער ביצע את העבירות עת שהיה תלוי ועומד נגדו עונש של מאסר על תנאי בן 8 חודשים, דבר שלא הרתיע כלל את המערער. נסיבותיו האישיות של המערער, אמנם, אינן קלות - מצבו הרפואי אינו שפיר, כפי שעולה מנימוקי הערעור ומהדין בפניי היום. כמו כן, מכביד על המערער מעצרו, כמו גם על בני משפחתו ובעיקר על אשת המערער.

דא עקא, שאין בנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המערער, כמו גם בכך שהוא מרצה לראשונה בחייו עונש של מאסר מאחורי סורג ובריח, כדי להצדיק הקלה בדינו, זאת בהינתן הטעמים לחומרה הנ"ל.

19. כידוע, ערכאת הערעור תמנע מלהתערב בגזר הדין שהשיתה הערכאה הדיונית אלא אם ימצא, כי נפלה טעות מהותית בגזר הדין או כי עונשו של המערער סוטה באורח מהותי מרמת הענישה הנוהגת במקרים דומים (ע"פ 8598/14 **אלמליח נ' מדינת ישראל**, [פורסם בבנו] פסקה 9 (1.3.2015)).

במקרה שבפנינו לא הושת על המערער עונש החורג באופן מהותי מרמת הענישה הנהוגה במקרים דומים, זאת בהינתן מהות והיקף העבירות בהן הורשע המערער וכן עברו התעבורתי המכביד. בית משפט קמא איזן כיאות בגזר הדין בין השיקולים השונים ואף נתן דעתו, בין היתר, למצבו הבריאותי של המערער, לנסיבותיו האישיות ולהודאתו המיידית בעובדות כתבי האישום, כמו גם לכך שהמערער מרצה מאסר לראשונה בחייו. עונש המאסר בפועל, אשר הושת על המערער בגזר הדין - עונש של 7 חודשי מאסר - אינו חמור כלל ועיקר.

20. הכלל הוא שעונש של מאסר על תנאי, אשר מופעל, ירוצה באורח מצטבר לעונש המאסר שגוזר בית המשפט בשל העבירה הנוספת (ראו סעיף 58 לחוק העונשין, התשל"ז-1977). רק בנסיבות מיוחדות רשאי בית המשפט לקבוע כי המאסר המותנה שהופעל ירוצה בחופף לעונש המאסר שנגזר בגין העבירה הנוספת. החוק דורש, כי תקופות המאסר יחפפו רק אם קיימים "טעמים שיירשמו". **"דרישת 'טעמים שיירשמו' מצמצמת את שיקול דעת בית המשפט, וזאת על מנת לא לפגוע בכוחו של עונש המאסר כעונש ממשי ומוחשי"** (ע"פ 4654/03 ווליד נ' מדינת ישראל, פס' 26 לפסק הדין ([פורסם בנבו], 26.6.2006). במקרה שבפנינו נסיבותיו האישיות הקשות של המערער, לרבות מצבו הרפואי, אינם מצדיקים חריגה מהכלל הנ"ל בדבר הצטברות המאסר על תנאי בן ה- 8 חודשים שהופעל לעונש המאסר בפועל בן ה- 7 חודשים. לפיכך, צדק בית משפט קמא עת שקבע, כי לא מתקיימים במקרה זה נימוקים המצדיקים את הפעלת המאסר על תנאי בחופף לעונש המאסר בפועל.

21. נוכח כל האמור לעיל, הרי שדין ערעורו של המערער על גזר הדין להידחות והנני מורה כן.

ניתן היום, כ"ד אלול תשע"ה, 08/09/2015 במעמד ב"כ המערער עו"ד קלוגרמן וב"כ המשיבה עו"ד עופר והמערער בעצמו.

רונית בש , שופטת